

Bogdan Włodarczyk

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

***CASH POOLING* JAKO FORMA OPTIMALIZACJI KOSZTÓW FINANSOWYCH W PRZEDSIĘBIORSTWIE**

Wprowadzenie

Działalność gospodarcza na konkurencyjnym rynku wymusza poszukiwanie sposobów maksymalizacji zysków. Efektywne funkcjonowanie przedsiębiorstw wspierają sprawne instytucje finansowe. Badania B. Puczkowskiego (2009) wykazały, że większość menedżerów uznała otoczenie finansowe za główną determinantę w osiągnięciu sukcesu podmiotów gospodarczych. Współczesne uwarunkowania ekonomiczne powodują, że banki powinny oferować usługi finansowe wspierające menedżerów w osiągnięciu pożądanego efektu. Można zauważyć prostą relację: im lepsza współpraca między sektorem bankowym a przedsiębiorcami, tym bardziej dopasowane produkty i usługi bankowe. Dobra kooperacja przyczynia się do wyższej efektywności przedsiębiorstw. Właśnie z konieczności zwiększania efektywności działania przedsiębiorstw w bankach powstał nowy produkt, którego anglojęzyczna nazwa funkcjonuje w Polsce pod określeniem *cash pooling*¹.

1. *Cash pooling*

Usługa *cash pooling* jest realizowana na podstawie umowy zawartej między bankiem a klientem, określając istotne jej postanowienia. Klientami są uczestnicy rozliczeń oraz tzw. Agent/Pool Leader, będący jednym z nich; na jego rachunku pomocniczym dokonuje się operacji. Po określeniu stron w umowie musimy odwołać się do rachunków podstawowych i pomocniczych otwartych w banku na podstawie odrębnych umów. W umowie zdefiniowany jest cel –

¹ Pochodzi od *cash pool*; *Cash* – gotówka, pieniądze; *Pool* – wspólny fundusz, kasa. *Wielki słownik angielsko-polski*. Red. J. Stanisławski. PWWP, Warszawa 1966.

zwiększenie efektywności działalności gospodarczej prowadzonej przez posiadaczy rachunków za pomocą zoptymalizowania kosztów zaciągniętych kredytów i odpowiednie wykorzystanie sumy dziennych sald na rachunkach bieżących ich posiadaczy. Każdy podmiot gospodarczy zaangażowany w ten produkt podpisując umowę zakłada, że uczestnictwo w porozumieniu przyczyni się do zmniejszenia obciążeń z tytułu odsetek od kredytu przyznanego przez bank danemu posiadaczowi rachunku oraz pozwoli na uzyskiwanie większych przychodów z tytułu odsetek środków zgromadzonych w banku na rachunkach bieżących. Po zdefiniowaniu celu strony ustalają szczegółowo przebieg dnia roboczego, w tym czynności do wykonania przez bank i agenta oraz przebieg i czynności następnego dnia roboczego. Aby strony mogły dokonywać rozliczeń, posiadacze rachunków w umowie upoważniają nieodwołalnie i bezwarunkowo:

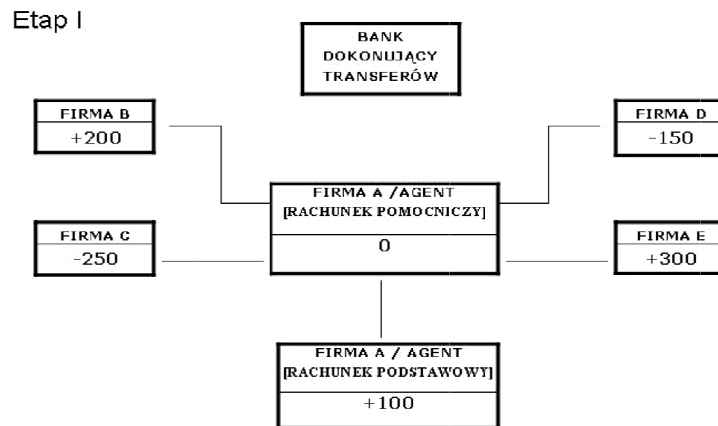
- agenta – do dokonywania w ich imieniu i na ich rzecz spłat sald ujemnych na rachunkach powstałych w wyniku wykorzystywania kredytu, lokowania środków finansowych będących nadwyżką sald uczestników struktury, a także uznania lub obciążania odsetkami posiadaczy rachunków zgodnie z przebiegiem rozliczeń; wymienione odsetki powinny być rozliczane miesięcznie na podstawie zestawienia operacji *cash pooling* wystawionych przez bank,
- bank – do obciążania i uznania rachunków uczestników produktu kwotami wynikającymi z sald na ich rachunkach; bank będzie wykonywał te czynności w sposób automatyczny bez konieczności składania dodatkowych dyspozycji przez posiadaczy rachunku.

2. Istota działania *cash pooling*

Etapy dziennego rozliczenia usługi *cash pooling* rzeczywistego i zasady transferu środków finansowych przedstawiono na rys. 1-6. Pod uwagę wzięto pięć organizacji *A, B, C, D, E* (ich liczba jest dowolna i zależy od liczby podmiotów, które decydują o włączeniu do struktury). W prezentowanym przykładzie firma *A* jest agentem i prowadzi rachunek pomocniczy służący do rozliczeń wszystkich podmiotów. Zaprezentowano dwa warianty:

- z nadwyżką środków nad saldami w grupie,
- z niedoborem środków nad saldami firm w grupie.

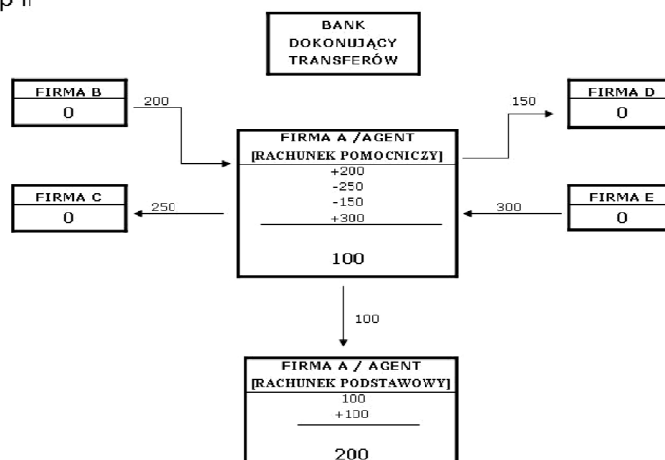
Wariant pierwszy (z nadwyżką sald w grupie) w pierwszym etapie usługi bank o ustalonej w umowie porze (najczęściej na koniec dnia roboczego) analizuje wysokość sald na rachunkach uczestników struktury *cash pooling*. W tym wariantcie firmy *A, B, E* mają nadwyżkę, firmy *C* i *D* zaś – salda ujemne (rys. 1).

Rys. 1. Wariant 1 (nadwyżka środków w grupie), etap I – analiza sald w grupie

W drugim etapie bank przelewa środki będące nadwyżką sald na kontach firm *A*, *B*, *E* na rachunek pomocniczy służący do rozliczeń (rys. 2). Z tego rachunku zasila konta firm *D* i *C* do wysokości ujemnych sald wykazywanych przez te firmy. Na koniec każdego dnia roboczego salda na rachunkach podstawowych uczestników i na rachunku pomocniczym agenta będą wynosiły zero. W przypadku ustalenia godziny rozliczeniowej *cash pooling* przed ostatnią sesją uznaniową rozliczeń międzybankowych (przelewy przychodzące) saldo firm uczestniczących w strukturze może być różne od zera, ale nie ujemne.

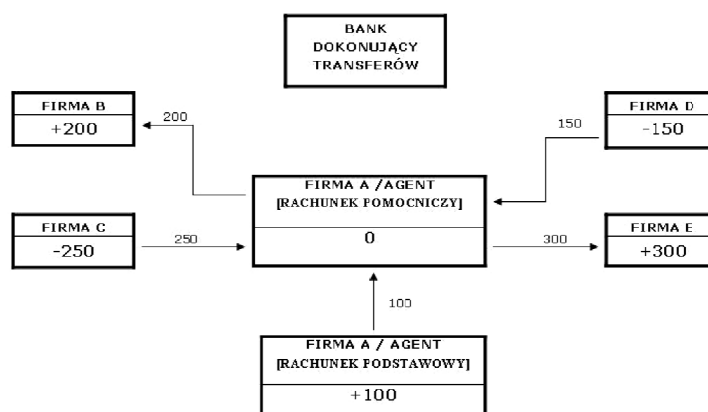
Etap II

Rys. 2. Wariant 1 (nadwyżka środków w grupie), etap II – przeksięgowanie środków z rachunku i na rachunek pomocniczy agenta struktury *cash pooling*

Następnego dnia roboczego w porze ustalonej w umowie bank dokona automatycznie operacji odwrotnych na rachunkach uczestników i agenta, czyli na rachunkach podstawowych firm *A*, *B*, *E*, które wykazywały salda dodatnie, pojawią się środki przelane poprzedniego dnia, na rachunkach firm *C* i *D* zaś pojawią się ujemne salda wykazywane dzień wcześniej (rys. 3). Operacje uznaniowo-obciążeniowe na poszczególnych rachunkach w trakcie dnia roboczego będą się odbywały swoim normalnym trybem w zależności od potrzeb gospodarczych poszczególnych firm.

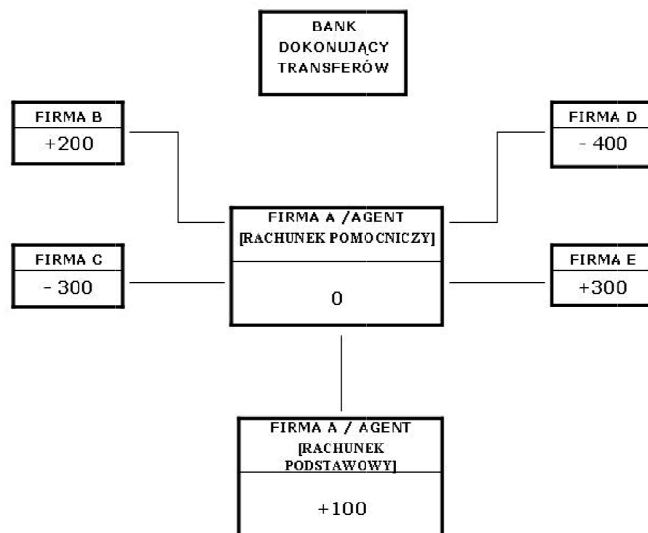
Etap III

Rys. 3. Wariant 1 (nadwyżka środków w grupie), etap III – dokonanie zleceń odwrotnych następnego dnia roboczego

Jeżeli po przelaniu nadwyżek środków finansowych i uzupełnieniu sald wykazujących niedobór środków na rachunku rozliczeniowym (pomocniczym) pojawi się saldo ujemne, agent przekazuje środki z rachunku podstawowego na rachunek rozliczeniowy w celu wyrównania salda (rys. 4).

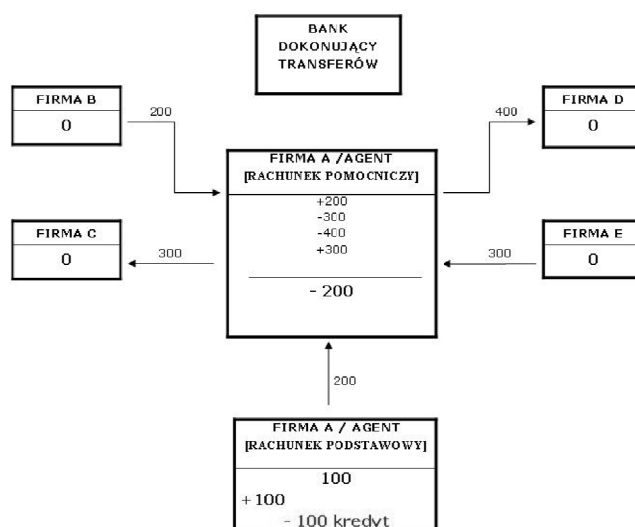
Sytuacja z debetem - Etap I

Rys. 4. Wariant 2 (niedobór środków w grupie), etap I – analiza sald w grupie

W sytuacji braku wystarczającej kwoty wolnych środków na rachunku agenta korzysta on z limitu kredytu w rachunku bieżącym przyznanym wcześniej na podstawie odrębnych umów (rys. 5).

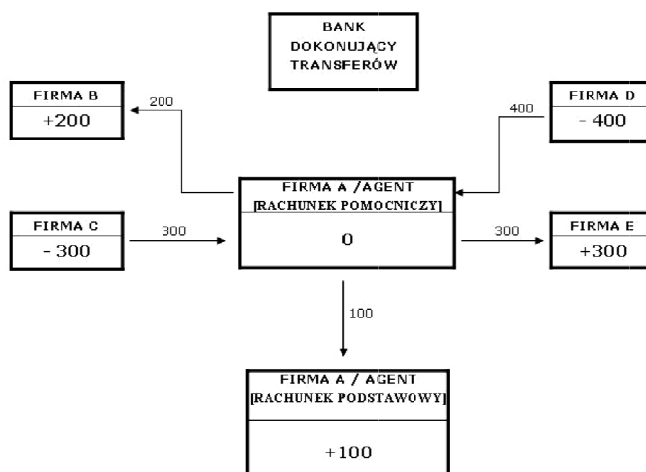
Sytuacja z debetem - Etap II

Rys. 5. Wariant 2 (niedobór środków w grupie), etap II – przeksięgowanie środków z rachunku i na rachunek pomocniczy agenta struktury *cash pooling*

W następnym dniu roboczym pozostałe czynności – operacje odwrotne wykonywane są automatycznie przez bank analogicznie jak w poprzednim wariantcie (rys. 6).

Sytuacja z debetem - Etap III

Rys. 6. Wariant 2 (niedobór środków w grupie), etap III – dokonanie zleceń odwrotnych następnego dnia roboczego

Efekt finansowy wszystkich wymienionych transferów polega na tym, że przychody lub koszty odsetkowe będą naliczane tylko na rachunku podstawowym agenta według stopy negocjowanej, ustalonej do tego rachunku. Pozwala to na optymalizację wyniku odsetkowego. Za czynności wykonywane na rzecz grupy bank będzie pobierał stosowną prowizję, najczęściej z góry i płatną miesięcznie Uczestnicy struktury *cash pooling* powinni w ramach umów zawartych między sobą precyzyjnie rozliczać w okresach miesięcznych lub innych koszty i przychody wynikające z uczestnictwa w strukturze.

3. *Cash pooling* – uwarunkowania prawne

Usługa *cash pooling* jest stosunkowo nowym rozwiązaniem i stosowanym tylko przez nieliczne banki w Polsce. Brak odrębnych regulacji powoduje zakwalifikowanie jej zgodnie z nomenklaturą cywilistyczną do umów nienazwanych, dopuszczalnych i wykonywanych na zasadzie swobody kontraktowej umowy między stronami wyrażonej w przepisie art. 353 Kodeksu cywilnego². W zakresie prawa bankowego regulację omawianej struktury rozliczeń stanowi art. 95a Prawa bankowego³. Umożliwia on bankom naliczanie odsetek – skonsolidowanego oprocentowania od sald dodatnich i ujemnych zgromadzonych na odrębnych rachunkach spółek tworzących podatkową grupę kapitałową, powiązanych wspólną umową z bankiem. „Oprocentowanie skonsolidowane” jest naliczane od wartości różnicy między sumą sald dodatnich zgromadzonych na rachunkach spółek będących stronami umowy a sumą sald ujemnych będących sumą wierzytelności z tytułu udzielonych tym spółkom kredytów i pożyczek pieniężnych.

Wadą tej regulacji jest to, że podmioty korzystające ze skonsolidowanego oprocentowania mogą tylko należeć do podatkowych grup kapitałowych. Przepis ten odnosi się zatem tylko do *cash pooling* wirtualnego. Jednak przytoczony wcześniej art. 353 Kodeksu cywilnego mówiący o swobodzie umów, jak również art. 5 ust. 2 pkt 5 Prawa bankowego dają bankom podstawę od oferowania usługi *cash pooling* rzeczywistego. Art. 5 ust. 2 pkt 5 Prawa bankowego mówi, że nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych stanowi czynność bankową, o ile jest wykonywana przez bank. Bank nie jest ograniczony w możliwości zbycia przez niego własnych wierzytelności na rzecz osoby trzeciej ani też w nabywaniu wierzytelności pieniężnych od osoby trzeciej.

² Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. Dz.U. 1964, nr 17, poz. 93 ze zm.

³ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Dz.U. 2002, nr 72, poz. 665 ze zm.

W strukturach grup kapitałowych często występują podmioty zagraniczne mające swoje firmy matki poza granicami Polski lub czynią to rodzime przedsiębiorstwa, które mają swoje filie za granicą. Wówczas zachodzi konieczność zawarcia umowy z nierezydentem w rozumieniu Prawa dewizowego⁴. Zawarcie umowy, w której stroną będzie nierezydent i dokonywane są transfery środków poza granice kraju w myśl Prawa dewizowego nie będzie przeszkodą. Sytuacja, w której odbywał się będzie transfer środków między podmiotami za granicę naszego kraju (*cash pooling* rzeczywisty) w myśl art. 2 ust. 1 pkt 17 prawa dewizowego, będzie obrotem dewizowym. Kwalifikacja taka zgodnie z art. 30 ust 1 nałoży obowiązek przekazywania do Narodowego Banku Polskiego danych dotyczących transferu środków. Zgodnie z wymienionym przepisem, rezydenci dokonujący obrotu dewizowego są obowiązani przekazywać NBP dane w zakresie niezbędnym do sporządzenia bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej. Informacje o otwarciu rachunku należy przekazać do 20 dni od daty zawarcia umowy, sprawozdanie z obrotów i sald zaś do 20 dni po zakończeniu kwartału. W wyniku zawarcia umowy między bankiem a agentem są wykonywane czynności nabycia wierzytelności i przejęcia długu. Mogą być one klasyfikowane zgodnie z art. 9 Prawa dewizowego jako czynności wymagające zezwolenia dewizowego przez rezydenta bądź przez nierezydenta z kraju trzeciego. Jednak w tym przypadku możemy zastosować art. 3 ust. 3 Prawa dewizowego, zgodnie z którym art. 9 Prawa dewizowego nie stosuje się do obrotu dewizowego, o ile jedna z jego stron jest bankiem lub inną instytucją finansową działającą pod nadzorem władz nadzorczych uprawnionych na podstawie odrębnych przepisów do sprawowania nadzoru nad określonymi instytucjami finansowymi.

Istotnym zagadnieniem, które powinno być uregulowane w umowie *cash pooling* są implikacje podatkowe pojawiające się po zawarciu umowy. Fizyczne przelewy środków finansowych na rachunki odrębnych podmiotów w celu zamykania pozycji ujemnych lub gromadzenie nadwyżek finansowych w rozumieniu przepisów podatkowych mogą być traktowane jako przejęcie długu lub pożyczki udzielane między podmiotami. W 2004 r. minister finansów przedstawił informację w odpowiedzi na interpelację poselską⁵ na temat umów typu *cash pooling*. Minister finansów określił, że postanowienia tego rodzaju umów są specyficzne i indywidualne, a umowy takie zalicza się do kategorii umów nienazwanych w kodeksie cywilnym. Oznacza to, że umowy takie nie są ściśle określone przepisami polskiego prawa, ale postanowienia w nich zawarte mogą zawierać poszczególne elementy zdefiniowane w prawie podatkowym. W związku

⁴ Ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe. Dz.U., nr 141, poz. 1178 ze zm.

⁵ Odpowiedź z 2 lipca 2004 r. na interpelację poselską nr 6005.

z tym, zdaniem ministra finansów, każda umowa *cash pooling* powinna być oceniana do celów podatkowych według tych elementów, które w polskim prawie podatkowym zostały zdefiniowane. Idąc dalej, celowe byłoby podczas podpisywania umów każdorazowe sięganie po interpretację pod względem fiskalnym odpowiednich organów podatkowych, co zmniejszyłoby ryzyko działalności gospodarczej. Umowa *cash pooling* implikuje w stosunku do klienta:

1. Podatek dochodowy od osób prawnych – w interpretacji organów podatkowych może być uznany w momencie, w którym zgodnie z umową środki pieniężne są transferowane z przejęcia długu. Stosujemy tu wówczas art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych⁶ – w opisanej sytuacji przychodem jest wartość umorzonych zobowiązań, w tym z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek. Ustawa może mieć również zastosowanie w przypadku wypłaty odsetek od środków zgromadzonych na rachunku agenta wszystkim uczestnikom rozliczeń, w tym także nierezydentom (w takim przypadku istotny jest kraj nierezydenta i umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania). Należy także zwrócić uwagę, że w przypadku *cash pooling* w walucie obcej lub też transferu odsetek do nierezydenta pojawiać się będą różnice kursowe.

2. Podatek od towarów i usług VAT – implikacją do jego zastosowania może być potraktowanie rozliczeń i transferu środków przez bank jako usługi finansowej, która co do zasady jest zwolniona z podatku VAT.

3. Podatek od czynności cywilnoprawnych – występowałby w przypadku zakwalifikowania transferów środków jako pożyczki. Wówczas zgodnie z ustawą o podatku od czynności cywilnoprawnych⁷ obowiązuje stawka 2%.

Implikacje podatkowe umów *cash pooling* nie są bezpośrednio uregulowane w przepisach podatkowych. Wymusza to każdorazową konieczność dokonania interpretacji konkretnej umowy u dyrektora Izby Skarbowej właściwej co do siedziby klienta w celu potwierdzenia ewentualnych skutków podatkowych z nią związanych.

4. *Cash pooling* – optymalizacja kosztów finansowych

Cash pooling jest „niestandardową” formą wspierania przedsiębiorstw w zarządzaniu ich finansami przez banki. Usługa jest skierowana do podmiotów należących do grupy kapitałowej lub mających wielodziałową strukturę organizacyjną, odrębnych pod względem prawnym, realizujących wspólną politykę fi-

⁶ Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych. Dz.U. 2000, nr 54, poz. 654 ze zm.

⁷ Ustawa z dnia 9 września 2000 r. O podatku od czynności cywilnoprawnych. Dz.U. 2000, nr 86, poz. 959, art. 7, pkt 1, ppkt 4.

nansową oraz koordynujących wzajemne rozliczenia. Usługa może być również wykorzystywana przez jednostki szczebla rządowego i samorządowego. *Cash pooling* to inaczej konsolidacja rachunków bankowych w celu optymalizacji przepływów finansowych. Efektem optymalizacji są niższe koszty obsługi zobowiązań wynikające z bilansowania niedoborów i nadwyżek finansowych na poszczególnych rachunkach organizacji.

Umowa *cash pooling* jest realizowana na podstawie umowy zawartej między bankiem a podmiotami uczestniczącymi w rozliczeniach. Wymogiem funkcjonowania usługi jest posiadanie przez uczestników i agenta rachunków bieżących lub pomocniczych w danym banku – w PLN lub innej walucie obcej, otwartych na podstawie odrębnych umów rachunków bieżących i pomocniczych. Warunkiem jest również posiadanie przez agenta rachunku pomocniczego otwartego i prowadzonego w PLN lub innej walucie obcej służącego wyłącznie do przeprowadzania przez bank rozliczeń związanych z usługą. Rachunek bankowy stanowi umowę cywilnoprawną zawartą między bankiem a klientem, w wyniku której obie strony czerpią korzyści. Dla posiadacza rachunku korzyściami są odsetki od utrzymywanych środków, poczucie bezpieczeństwa, jakie daje bank przechowując te środki, oraz możliwość składania różnych dyspozycji związanych z ich wykorzystywaniem, w tym przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych. Bank swoje korzyści szacuje na podstawie dochodu uzyskiwanego z obrotu środków zdeponowanych przez klientów oraz z dochodów innych produktów, z których korzystają klienci.

Konstrukcja umowy *cash pooling* może przyjąć kilka form:

- *National cash pooling* (*cash pooling* nierzeczywisty),
- *Zero-balancing cash pooling* (*cash pooling* rzeczywisty),
- *Near-zero-balancing cash pooling*.

National cash pooling charakteryzuje się brakiem fizycznego transferu środków. Fundusze są przekazywane wyłącznie „na papierze”. Salda, które są potrącane (debetowe i kredytowe), fizycznie są pozostawiane na własnych rachunkach uczestników systemu (ewentualnie przeksięgowywane na pomocnicze subkonta do rachunków uczestników w kwotach zapewniających wyzerowanie sald ujemnych), odsetki zaś są naliczane od kwoty netto zgromadzonych sald. *National cash pooling* polega na optymalizacji efektu odsetkowego przez kompensowanie sald na rachunkach bankowych grupy kapitałowej – nie występuje fizyczny transfer środków pieniężnych, a jedynie salda z poszczególnych rachunków uczestniczących w *cash pooling* są sumowane i w ten sposób są obliczane odsetki od kwoty netto zgromadzonych sald. Jeżeli suma nadwyżek sald określonych spółek okazuje się niewystarczająca do pokrycia sumy niedoborów

innych spółek w grupie, wówczas bank oferuje udzielenie kredytu odnawialnego, na tradycyjnych warunkach – w ramach linii kredytowej.

Podstawową korzyścią ekonomiczną wynikającą z zawarcia przez podmioty umowy *cash pooling* nierzeczywistego jest możliwość korzystania z jednokrotnych stóp procentowych ustalonych dla salda wynikającego z rachunku głównego. Agent struktury otrzymuje informacje o saldach z rachunków uczestników w celu potrącenia i zastosowania skonsolidowanego oprocentowania dla tak uzyskanego salda netto. Salda potrącane pozostają fizycznie na własnych rachunkach podmiotów, odsetki natomiast są naliczane do wysokości netto zgromadzonych sald. Podmioty, których rachunki wykazują salda ujemne, nie ponoszą kosztów związanych z oprocentowaniem kredytu, gdyż w rzeczywistości bank oblicza odsetki jedynie od skumulowanego salda. Jednocześnie podmiot zarządzający – agent, kontroluje przepływy odsetek oraz funkcjonowanie rachunku głównego.

Zero-balancing cash pooling (*cash pooling* rzeczywisty) polega na fizycznych przepływach środków pieniężnych między rachunkami bieżącymi uczestników tej usługi. Taki system rozliczeń pozwala wykorzystać nadwyżki finansowe jednych uczestników na pokrycie innych. Transfer ten umożliwia efektywne wykorzystanie środków finansowych podmiotów działających w grupie przez obniżenie odsetek za pomocą konsolidacji dodatnich i ujemnych sald rachunków bieżących podmiotów biorących udział w rozliczeniach *cash pooling*. Usługa *cash pooling* rzeczywisty jest oferowana podmiotom odgrywającym rolę rezydentów lub nierezydentów. W celu wykonania usługi rzeczywistego *cash pooling*, bank na warunkach określonych w umowie oraz na podstawie odrębnych umów między bankiem a uczestnikami dokonuje rozliczeń i udziela kredytów odnawialnych w ramach dziennych limitów w rachunkach podstawowych oraz udziela agentowi limitu w ramach umowy *cash pooling* oraz według odrębnej umowy kredytu w rachunku bieżącym. Suma udzielonego kredytu jest limitem maksymalnego łącznego zadłużenia uczestników oraz agenta wobec banku i nie będzie mogła być przekroczona bez przyznania kolejnego limitu kredytu obrotowego. System rozliczeń z rzeczywistym przepływem środków będzie polegał na codziennym, o ustalonej porze, bilansowaniu sald środków zgromadzonych na rachunkach podstawowych uczestników z debetami innych uczestników na rachunku pomocniczym agenta. Czynności banku w tym zakresie sprowadzają się do:

- ustalenia sald dodatnich lub ujemnych na rachunkach podstawowych uczestników,
- przelania sald dodatnich z rachunków podstawowych uczestników na rachunek pomocniczy agenta,

- pokrycia sald ujemnych na rachunkach podstawowych uczestników ze środków zgromadzonych na rachunku pomocniczym agenta,
- przelewu kwoty w wysokości salda dodatniego na rachunek podstawowy agenta, jeżeli na jego rachunku po dokonaniu wymienionych przelewów pozostanie saldo dodatnie,
- przelewu z rachunku podstawowego agenta na rachunek pomocniczy brakującej kwoty, jeżeli na jego rachunku pomocniczym zabraknie środków niezbędnych do pokrycia sald ujemnych; jeżeli kwota ta będzie przekraczała saldo rachunku podstawowego agenta, to bank wykorzysta środki z przyznanego kredytu w rachunku bieżącym w celu pokrycia sald ujemnych na rachunkach podstawowych uczestników,
- dokonania operacji odwrotnych na rachunkach uczestników i agenta do opisanych czynności o porze ustalonej w umowie,
- sporządzania na potrzeby rozliczeniowe agenta wyciągów z informacją o zmianach stanu i ustalaniem salda rachunku pomocniczego agenta.

Opisane transfery środków będą dokonywane przez bank automatycznie bez konieczności składania codziennych przelewów. Ponadto, bank jest zobligowany do sporządzania i przekazywania agentowi wyciągów o zmianach stanu i ustaleniach salda na rachunkach podstawowym i pomocniczym.

Near-zero-balancing cash pooling – trzecia forma *cash pooling*, różni się od *Zero-balancing cash pooling* wyłącznie tym, że na rachunkach uczestników na koniec każdego dnia występuje założone z góry saldo (niezerowe). W konsekwencji transfery dokonywane fizycznie na konto główne nie doprowadzają do wyzerowania rachunków, ale do ustalenia na nich określonego salda dodatniego.

Podsumowanie

Nowoczesny produkt bankowy – *cash pooling* umożliwia zmniejszenie udziału kosztów obcych w bieżącym finansowaniu działalności organizacji. Dla klientów banku usługa ta przynosi wymierne korzyści polegające na:

- centralizacji funkcji zarządzania płynnością grupy i zwiększeniu jej efektywności na poziomie grupy i podmiotów wchodzących w jej skład,
- efektywniejszym zarządzaniu środkami finansowymi w ramach grupy kapitałowej lub w ramach wielu rachunków należących do jednego podmiotu,
- maksymalizacji przychodów odsetkowych związanych z bieżącą obsługą finansową, osiągniętych zarówno na szczeblu grupy jako całości, jak i na szczeblu każdego z poszczególnych jej uczestników,

- minimalizacji kosztów obsługi zadłużenia,
- korzystaniu z efektu skali funduszy grupy kapitałowej w strukturze *cash pooling*,
- ograniczeniu ryzyka walutowego – dzięki zestawieniu wszystkich pozycji płynnych grupy w jednej walucie co daje lepsze informacje o walucie i możliwość efektywnego sterowania nimi,
- możliwości otrzymywania oraz prezentowaniu informacji o rachunkach bankowych danej jednostki (zarówno umożliwienie wglądu w stan i operacje na rachunkach ich historię, jak również przygotowanie danych w takiej formie, aby możliwe było ich automatyczne transferowanie do systemu finansowo-księgowego firmy; tworzenie przez system raportów umożliwiających kontrolę wszystkich operacji, danych i uprawnień podejmowanych przez firmy decyzji finansowych itp.).

Oferta *cash pooling* od strony banku jest ważnym czynnikiem umacniania trwałej przewagi konkurencyjnej banku przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów działalności organizacji. Umiejętność kreowania wartości dla klienta w ofercie bankowej przyciąga pojedynczych klientów, grupy kapitałowe, instytucje szczebla rządowego i samorządowego. Sytuacja taka sprzyja oferowaniu kolejnych produktów i usług bankowych oraz budowaniu trwałych i wieloletnich relacji biznesowych między bankiem a jego klientami.

Bibliografia

- Dębniowska M., Sołoma A.: *Bankowość: Produkty, usługi, rynek*. UWM, Olsztyn 2003.
- Grzywacz J.: *Cash pooling w efektywnym zarządzaniu gotówką przez przedsiębiorstwo*. W: *Zarządzanie majątkiem obrotowym w przedsiębiorstwie*. Red. J. Grzywacz. SGH, Warszawa 2006.
- Odpowiedź z dnia 2 lipca 2004 r. na interpelację poselską nr 6005.
- Puczkowski B.: *Wpływ decyzji menedżerskich na sukces organizacji*. Prace i materiały UG. *Systemowe uwarunkowania sukcesu organizacji 2/2*. Sopot 2009, s. 488-498. Konferencja Naukowa Sukces Organizacji. Przejawy i Uwarunkowania, Sopot 2009.
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny*. Dz.U. 1964, nr 17, poz. 93 ze zm.
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe*. Dz.U. 2002, nr 72, poz. 665 ze zm.
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych*. Dz.U. 2000, nr 54, poz. 654 ze zm.
- Ustawa z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych*. Dz.U. 2000, nr 86, poz. 959.
- Ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe*. Dz.U., nr 141, poz. 1178 ze zm.
- Stanisławski J.: *Wielki słownik angielsko-polski*. PWWP, Warszawa 1966.

CASH POOLING AS A FORM OF FINANCIAL COST OPTIMIZATION IN THE ENTERPRISE

Summary

Some banks, providing the service of corporate customers, have modern financial services in their offer, whose the essence and applying are based on the structure of Pooling Cash. Cash Pooling service was created aiming at enterprises which are acting as a part of capital groups or they have the extended organizational structure. The purpose of such an agreement is to increase the effectiveness of business activity led by the owners of bank accounts by optimizing the costs of taken credits and the appropriate use of the sum of daily balances on their current accounts by keeping the legal and financial autonomy. Making use of Cash Pooling service in the current activity of capital groups not only increases their financial effectiveness but also it allows them to manage their cash flow. But the bank increases the competitive advantage on the corporate customer market and earns money on the return of financial resources and it builds a lot of long-lasting business relations with customers.